

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Piacz-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A munkáskérdés.

Debreczen, augusztus 8.

Mult szombaton a nagy és hatalmas Anglia minden zugában egy és ugyanazon órában lerakták a kőszénbánya-munkások a munkaeszközöket — egy és ugyanazon pillanatban körülbelül egy millió ember ajkáról hangzott el a jajszó: „nem tudunk a munka után megélni!” ehangzott a végzetes elhatározás: „Inkább éhezünk — de tovább nem dolgozunk!”

A hatalmas Anglia ma egyelőre még egyebet nem tett és nem tehetett, mint Franciaországot és Belgiumot a kőszén-szállításra felhívni, és ma már utban vannak a nagy hajók telve szénnel.

Hogy ezen szállítmányok az óriási szükségletnek kielégítő-e; hogy a sztrájk folytán beállott kényszerhelyzet a kérdésnek ilyképeni megoldása folytán egyelőre is javul vagy türethetőbbé válik — az nagyon, de nagyon kétségesé vált. A táviró ma már Belgiumból és Franciaországból nem hoz kedvező híreket; és miután a kőszénbányászok helyzete ott még kedvezőtlenebb, mint Angliában: nagyon valószínű, hogy az ottani telepeken is sarokba szorul az ásó és kalapács.

Ez a szomorú való; mely következményeiben végzetes nemcsak Angliára, hanem közvetve minden európai kulturált államra.

Végzetes a sztrájk imminens nagyságánál és elterjedésénél fogva; végzetes

annál inkább, mert azok a megtorló eszközök, melyeket ilyen sztrájkokkal szemben az államhatalom igénybe venni szokott — ez alkalommal nem hatnak. Egy millió ember ellen a katonaság szuronya nem hat — fegyverrel az angol munkást arra kényszeríteni, hogy oly bér mellett, minőt a vállalatok kiszabnak, dolgozzék, képtelenség.

Sem a kőszén importálása, — sem ilyenmü hatósági intézkedés célhoz nem vezet.

A baj kuforrásához kell visszamenni és ott az alkotmányos élet legradikálisabb eszközével, gyors elhatározással és hatványozott erélylyel intézkedni.

És mi a kuforrása a bajnak? E kérdésnek a tények alapján való megfelelése alkalmával ki fog tűnni az, hogy a baj nem lokális baj — hanem olyan, mely minden iparállamban és — bár mi nem vagyunk az — kivételesen nálunk is megvan.

A kőszén ára előbb hirtelen, később constanter mindig és mindig alább szállott.

A nagy bánya-vállalatok ennek következtében kedvezőtlen üzleti mérleg előtt állottak; a részvények a kőszén árával együtt estek volna, talán gyorsabban és mélyebbre — és mielőbb bekövetkeznek látszott a panik folytán az általános krach.

Mit volt mit tenni? — Hogy az évi mérleg kireperáltassék, hogy a részvénye-

sek az eddig élvezett osztalékban tovább is részesüljenek — elő kellett teremteni azt a réven, a mit a vámon elvesztettek.

A rév pedig a munkabér volt. Ha lejjebb szorul a munkabér, már ki volt számítva, hogy mennyire szoruljon le, — az egyenleg helyre van állítva — és az üzlet tovább halad, a börze nyári álmából fel nem zavartatik és a részvényes vigan hűselhet a tenger habjai között.

Ez a jelenség tehát, bátran mondhatjuk, nem lokális jellegű; egyetemlegessé vált egész Európában — és ott, a hol ez mutatkozik — a legnagyobb erélylyel és a legszorgosabb óvatossággal orvoslandó.

Nem áll ma már ez a nézet, hogy az ugynevezett szociális betegségek, kizárólag az iparos államok fekélye — és hogy a földművelő államok az ily irányú betegségektől mentek, vagy hogy ily államokban a betegség, járványnya nem fajulhat, és mint ilyen, végzetessé nem válhatik.

Nagyon téves nézet ez, mely csak arra alkalmas, hogy az amugy is lassu és álmos hatalmi közbelépést még lassubbá tegye, — esetleg végleg elkésleltesse.

Mert az angol óriási sztrájk eredete nem olyan, mely csak a kőszénnél mutatkozik. Mutatkozik ez a föld gabona termésénél is — és ott sokkal intenzívebben, mint ahogy évekkkel ezelőtt volt al-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Ködfoszlás.

Oszlani kezdett a kód.

Az a rengeteg sűrű, tomha levegőtömeg, mely egész éjjel óiomsulylyal feküdt minden, lassan-lassan mozgásnak indult. A szítaháló, melynek közeiben vízcepppek csillognak, puhább, ritkább lett.

Lassu vándorlásában beleakadt a fák zuzmarás koronájába és a levél nélküli ágacsák ezernyi ezer lyukat vágtak e szürke tömegben.

Mozgott a levegő. Vastag füstfellegek hőmpolyogtek a földön, deresítve a sárga füstszálakat, a levegőben és átlátszó vízceppjeiket lerakták a fák törzseire, hogy azok fényleni kezdtek . . .

Oszlott a kód . . .

*
„Kedves Kálmán!

Még ma okvetlen beszélni akarok magával. Várjon rám a folyó partján, a malomnál.”

Egy fiatal ember olvasta el hangosan vagy harmadszor e sorokat egy nagy levélpapírról. A téli reggel pislogó világossága alig tört át a leeresztett függönyön. Az egyszerűen berendezett szoba asztalán még égett a lámpa, kialvó lánggal, hidegen. Ez a pislogó kíváncsi láng fel-fellobbant, mintha a levelet akarná látni és e közben megvilágította Kálmán arcát.

Csinos, huszonhat, huszonhét éves fiatal ember, arcán a keresztüllumpolt éjszakák min-

den nyomával. Nagy, beesett szemei bizonytalanul fénylenek és révedezve keresik a támpontot, mintha meg akarnának nyugodni. Jó félórja nézi a levelet és a mámor kezd távolodni zugó agyából. Leveti kabátját és leül az asztalhoz. Elolvasta még egyszer külön, külön a levélnek minden egyes szavát, betűjét. Ugy dobog a szíve, ugy remeg a keze. Nem érzi a szoba levegőjének lelket átjáró hidegét. Lelket valami gyönyörteljes gondolat melegíti; szemei felszikkraznak, mintha egy még alvó parázs vetné fel tüzes fényét.

Nem érzi az álmoságot, pedig ez a negyedik éjjel, anit keresztül lümpöl.

— Igen, igen, ez Ella! — kiált fel rekedt hangján és örületes tüzzel csókolja a levelet. Fejéből kitisztult a mámor és helyet adott a gyorsan hullámzó gondolatoknak.

Négy évvel ezelőtt! Mi volt ő akkor? Gyermekek, telve ideálizmussal, végtelen szerelemmel. Huszonkét éves volt, mikor először szeretett életében. Örülten, meggondolás nélkül. Bele veszett azokba a nedvesen csillogó szemekbe és az onnan kilövellő fényugarak világították meg utját. Tört előre, ledöntött minden akadályt, mit azelőtt áthágtalannak tartott és biztosan haladt a cél felé.

Egy fél évig élvezte az első szerelemnek ésbontó mámorát. Nemesen érző lelke még nemesebb lett és gondolatvilágának központja az a barna leány lett. Mindent fel tudott volna áldozni érte. Százszor is elmondta, hogy ővé a lelke, gondolkozása, mindene.

Azután vége lett mindennek. Hibásak voltak mind a ketten. Kálmán talán hibásabb, mint Ella. A leány

eltaszította magától és a fiatal embert ez az óriási zuhanás majdnem esztől fosztotta meg. Belemorult az élvezetekbe. A mania csillogó képeivel akarta eltakarítani a mindig előtte lebegő alakot. Nem törődött magával, nem érdeklődött semmi és senki iránt. Bortól, pénzen vett szerelemtől izgatva, kábítva, feledni kezdett. Egy idegen, ismeretlen világban élt, hol nem kell gondolni senkire és gondolkodni is egészen fölösleges. Az éjjelezés tönkre tette idegrendszerét. Beteg volt minden részecskéje testének. Ajka cserepes, hideg volt, pedig minden éjjel csókolták öten is. Próbáit ő is egy-egy meleg csókot, ha tudna még adni, — de nem tudoti.

Ellát nem látta azóta. Ha reggel felé hazacsatangolt, belebukott ágyába és aludt délutánig estig mámorosan, kábultan.

Ez a levél felrázta őt.

Évek óta ma nézett először tükörbe. Viszszariadt attól a képtől. a mi onnan tekintett feléje. Magára ismert és nem akarta elhinni, hogy az ő . . .

Megmosakodott, felöltözködött.

Minden idegén edes bizsergés futott végig, valami emléke a régi gyönyörnek. É'ni kezdett. Szívét hosszú idő óta ma hallotta először dobogni és ajkai ma ejtették ki a már már elfelejtett nevet.

Gondtalanul, szinte kábultan az örömtől sietett végig az utcákon. Alig várta, hogy a malomnál legyen. Mikor átment a befagyott Tiszán, egy pillanatra megállt a jégen. Az jutott eszébe, hogy milyen jó volna most ezzel a nagy boldogsággal meghalni. A revolver hideg csöve, mit mindig zsebében hordott, remegésre kész-

kalmunk egynehányszor tapasztalni; nem ugyan ép oly alakulatban, mint az angol szénvállalatoknál, — de rettenetes módon majdnem hasonló alakulásban. — Nálunk sajnos, a közélet mindenféle nyilvánulásában meggyőződéssé vált a tudat, hogy mi saját kárunkon nem tudunk okulni.

Itt az alkalom, hogy más kárán okuljunk; levonjuk ebből a consequentiát és alkalmazzuk a mi viszonyainkhoz képest a legjobban.

Békésmegeye e tekintetben jó példával jár elől; a közel jövő meg fogja mutatni, hogy a mezei munkások rokkantsága esetén azoknak segélyezése, ha nem is rendezi végleg a nagy kérdést, mindenestre egy lépéssel előbbre viszi a kitűzött cél felé . . .

Kezdjük megbarátkozni azzal, hogy az az ugynevezett munkáskérdés — ma már nem oly ügy, melyet a kihágási bíróság, vagy a járásbíró és törvényszék előtt kell tárgyalni, hanem ott, ahol az ország létérdekéről, — anyagi és erkölcsi jóvoltáról törvényhozóink a legszen- tebb jogot és kötelességet gyakorolják.

— **A király és a polgári házasság.** Ischl-ből azt táviratozzák, hogy a király Ó Felsége már megadta az előzetes jóváhagyást a polgári házasságról szóló, most előterjesztett törvényjavaslatnak a képviselőház elé való benyújtásához.

— **A korinthusi csatorna megnyitása.** A korinthusi csatornát — mint Athénból jelentik — tegnap nyitották meg. Az ünnepi aktusban a görög királyi udvar, a kormány tagjai, a diplomácia képviselői, a csatorna-építő társaság igazgatója, Türr István tábornok, a görög közélet nevezetességei, a külföldi hírlapírók és óriás közönség vett részt. A csatorna két partja végig zászlókkal volt díszítve s a kikötők és hajók is zászlódszót öltöttek. Az ünnepség misével kezdődött, melyet a metropolita celebrált. — Miso után György király rövid lelkes beszédet mon-

tette ujjait — és nem mert többé a zsebébe nyulni.

A malomban már vártak rá

Nem tudott szólni. Csak nézett, nézett. Ott állott előtte az a leány, a kit oly végtelenül szeretet még most is. Dorgálni, szidni akarta, a mért egy pillanatra felébresztette kábultságából, szemrehányást akart tenni e lelketlenségért, — de egy hangnak nem volt az ura. Ott állott, mint gyermek reszkette a gyönyörtől. Nem látott mást, mint azt a két nedves szemet, nem hallott mást, mint azt a lágy hangot, azt a gyönyörű kacaját. — Hallgatt a leány beszédét, ki szemrehányásokat tett neki azért az életért, a mit folytat.

Feledni akartam! tört ki belőle a fékevesztett szenvedély. Nem tudtam feledni és nem is fogok tudni soha. A mámor rövid időre fájlozott el előttem mindent. Megbántottál, elűztél, kigunyoltál . . . nem, nem! szeretlek, imádlak, bálványom vagy. Leborult eléje és csókoltá azokat a selymes ujjakat.

— Mondd, miért hívtál. Növelni akarod szenvedéseimet, gyötrelmeimet? Ez lelketlenség lenne tőled. Kiragadni a beleélt boldogtalanságból félig megfásult lelkemet, csak azért, hogy kielégítsd hiúságodat, ez lelketlenség tőled. Oh, mondó, miért hívtál.

— Azt akartam tudni, a régi vagy-e még?

— És?

— Látom, az vagy. Rabom, ki lelkemhez van lánczolva. Vigasztalni jöttemek.

— Csak vigasztalni!? És ennek a napnak nem lesz folytatása?

— Ha tőlem függne, igen.

— Oh tedd, tedd meg, mert megőrülök. Szemeit elhomályosította a köny és zokogott.

Elváltak egymástól. Ella megígért mindent.

dott, melyben fődvözölte a nagy művet, a kultúra egyik dicső munkáját s a külföld képviselőit Örömet fejezte ki, hogy a világnak új tengeri utat nyitott. Különös hangsúlyval emlékezett meg róla, hogy a mű létesítése kizárólag francia tőkének köszönhető. Nagy elismeréssel nyilatkozott Türr István tábornok fáradozásairól és a csatorna-társaság elnökének, Syngrosnak érdemeiről s azután megnyitották nyilvánította az isztumi csatornát. A királyné a megnyitás jeléül egy, a csatornán keresztül huzott szalagot ketté vágott. Syngros a társaság nevében köszönetet mondott azért a támogatásért, melyben a vállalatot a görög kormány és a francia tőke részesítették. A csatornán elsőnek a Spakterion nevű királyi yacht indult meg. A yachton a király, a királyi család, a diplomáciai testület, a miniszterek és Türr István tábornok ültek. A yacht után négy torpedóhajó következett, melyeket György herceg vezényelt, majd egy orosz és egy angol hadihajó és több görög személyszállító hajó jött a többi meghívott vendégekkel. — Utközben a Spakterion fődélzetén diszebed volt.

A nevelés egészségtana.

Irta: Dr. Legányi Gyula.

Megkísértjük a megterhelés fogalmát meghatározni, hogy állításunkat tüzetesebben kifejthessük. A nevelés körében megterhelésnek nevezük mindazt, a mi az ember testi vagy értelmi kifejlődését megakasztja. A fejlődés megakasztását csak akkor ismerhetjük fel, ha magában a fejlődéstudományban járatosak vagyunk. Tudnunk kell, hogyan gyarapszik a gyermeki szervezet, mely korszakban növekszik leginkább súlya és nagyságra milyenek a viszonyok a serdülő korban, mikor éri el a teljes kifejlődést, a teljes érettséget?

Súlya és nagyságra legtöbbet nő az ember egy éves korában. Születéskor 3—35 kilogramm súlyu gyermek a nagyságra pedig 45—50 czm., egy éves korában 9—11 kg. súlyu, hosszú 70 czm. tehát súlya egy év alatt háromszorosan gyarapszik, hossza pedig 20—25 centiméterrel. Az élet többi korszakaiban nincs ilyen gyarapodás, a mely tény intő figyelmeztetésül szolgálhat, hogy a csecsemő a leggondosabb ápolásra szorul. De minthogy a halálzási sta-

Kálmán lelke ébredezni kezdett a homályból. A borzasztó álom ködképei foszladoztak s olyanannak látta a világot, mint négy évvel ezelőtt. Arcza visszakapta régi színét. Lelke, gondolkodása ruganyosságát.

Bámúlatos volt ez a gyógyulás. A remény, a vak hit gyógyította.

Multak a napok, a hetek, Kálmán semmi hírt nem hallott. Mindennap elment a malom felé, összecsatangolta az ismerős helyeket. Látta, de nem tudott vele találkozni.

Egész teste égett a vágytól. Feje forró volt és agyában csak az Ellával összefüggő gondolatok rajzoltak. A tönkretett idegrendszer csak most kezdte el romboló munkáját. Éjjeleken keresztül nem tudott aludni. Hiányzott a fájdalomtompító szer: az izgatottan áttöltött éjjelek.

Éjfélkor eszébe jutott a kávéház kis szobája. Ajkán érezte a csók kéjes harapását; a fizetett szenvedélyből forró lehelletet; a szerelem ihéző barbarizmusát. Sokszor felugrott ágyából felőrülten és el akart rohanni. Betörni a mulatók közé, magasra emelni a gyöngyöző pezsgőt, lehajtani azt és a poharat oda vagni a rajta kaczagók, gunyosolyra huzódott ajakához.

— Nem! Uralkodok magamon. Ellának vissza kell jönni. Vagy csak azért mutatták meg a Kánaán boldogságától hullámozó rónaságát, — hogy annak látásával betelve, — pusztuljak el . . .

A szerencsétlen embernek rögeszméje lett, hogy Ellának ismét közeledni kell hozzá. Várta mindennap, várta minden órán. Csak ez az egy gondolata volt. Üldözte, kinozta folyton amugy is kifáradt agyát. Teste összeesett, arcza megnyult és valami sajátságos melancholia költözött a vonásokra. Szemei beestek, üresek, semmit mondogó lettek.

tisztta tanúsága szerint a legtöbb ember pusztul el életének első esztendejében, 25% azaz az összes halálozások egy negyede esik az első esztendőre, nyilvánvaló, hogy sok mulasztást követünk el.

Sok oka van a csecsemők e nagy halandóságának, a melynek az öröklött bajok, a nyomor, de kiváló helyet foglal el köztük a nevelés legelemibb fogalmának a hiánya.

Két éves korában 11—12 kg. súlyu a gyerekek és hosszú 80 czm.; hat éves korában 17—17 1/2 kg. hossza 105 czm.; tíz éves korában 25 kg. hossza 125 czm.; tizenkét éves korában 30 kg. hossza 135 czm.; tizenöt éves korában 33—39 kg. hossza 145 czm.; tizenöt éves korában 45 kg.

Teljes kifejlődését 30 éves korában éri el a férfi; a nő valamivel hamarabb.

Ebből látjuk, hogy a gyermek az első évben rohamosan gyarapszik, a második és harmadik évben szintén gyorsan fejlődik, azután a tizedik évig lassabb emelkedést tanúsít, de ettől fogva megint rohamosan emelkedik.

Ha a gyermek fejlődése rendes, ilyen módon gyarapszik; ha nem tanúsít ilyen gyarapodást, akkor a nevelés körül kell hibának lenni. Az a szüle és az a tanító, a ki az anatómiában és az élettanban járatos, megéli a hibát. De vajjon hány szüle, hány tanító járatos a nevelés ez alapvető ismereteiben?

Minthogy az iskola ügyet sem vet ezeknek az ismereteknek tanítására, nyilvánvaló, hogy a neveléssel foglalkozók nem tudnak nevelni. A fenntebb elősorolt tények igazolják e tudatlanságot. A sok sápadt, szükmellű, ideges, görbe hátú gyerek; a sok vértelen, gyenge csontu, apró kínai lábú leány; a férfikor delelőjén lévő munkára képtelensége; az életkor rövidsége: mind arra vallanak, hogy a nevelés helytelen.

A neveléssel foglalkozóknak első sorban ügyet kell vetniök a táplálkozás fiziológiájára, azután a ruházat és lakás egészségtanán kívül a közoktatás egészségtanára is. Ezek az ismereti ágak nem újak, csak alkalmazásuk hiányos, vagy egészen mellőzött.

A gyermek és a serdülő a bevett táplálékot kiválóan testi növéseire, fejlődésére fordítja. A fejlődés rendes menete megakad akkor is, ha a táplálék fogyatékos, de megakad akkor is, ha a táplálékot más célra fordítjuk. Nemcsak a kézi munka, hanem az értelmi munka is ke-

Egy délelőtt hirtelen, minden átmenet nélkül magához tért. Az elmúlt éjjelt nyugodtan töltötte és tiszta aggyal ébredt fel. Első pillantása az asztalon álló kis arcképre esett.

— Megöltél Ella! lelketlen voltál, — az is maradsz.

Megtette az utolsó kísérletet.

Levelet írt biztos, nem remegő kezekkel. El volt mondva a levélben minden, a mi történt egész a mai napig. Semmi szemrehányás, semmi pathetikusság nem volt benne. Higgadt, nyugodt sorok, melyekből ki lehetett olvasni, hogy írójuk leszámolt az élettel. Találkozást kért tőle ma este, — vagy választ, — hogy mikor találkozhatnak.

Leragasztotta és elküldte. Rendet csinált szobájában. Leveleit összecsomagolta és bedobta a tűzbe. A kis arcképhez hozzá tette a kék selyemmel átkötött hajfürtöt, egy költeménynek a másolatát, egy keskeny kis papírszeletet, melyen csak két sor volt az imádott leány névalírásával és végre egy kamélia leprésselt bimbóját. Becsomagolta, lepecsételte és kívül szép ferfiassal írással írta rá a következőket:

„Az én drágaságaim.“

Azután leült a pamlagra és várt.

*

A kód szétfoszlott.

A nap sugarai felragyogtak és pompázva hintették be a zöldelő mezőt.

E szétfoszlott kód mögött játszódtott le az élet tragédiájának utolsó felvonása. Mikor a függöny felgördült, a nagy színpadon egy átlótt mellű „gyermek“ és egy füstölő revolver hevert . . .

Páter.

nyérrel táplálkozik. Ha tehát az értelmi munka foglalja le a táplálékot egészen vagy nagy részben, akkor a test gyarapodása csorbát szenved. Minél jobban haladja meg az értelmi munka a gyermek tehetségét, minél több erőt kénytelen ráfordítani, annál több tápláló anyagot von el testi fejlődésétől, tehát annál inkább el-satnyul.

A meglett ember, a teljesen kifejlesztett ember nem a test növéseire fordítja a táplálékot, hanem csak a szervek működésének fentartására, a szervek kopásának pótlására; és mivel a gyermek a növéseken kívül ezekre, t. i. a szervek kopására szintén kénytelen a táplálékból juttatni, nyilvánvaló hogy a gyermeknek aránylag több eleségre van szüksége, mint a meglett embernek, de viszont az is nyilvánvaló, hogy kevesebb erőt juttathat testi és értelmi munkára, mert hiszen a szervezet majdnem mindent lefoglal.

A munka tehát a meglett ember kötelessége.

Ezzel korántsem akarjuk azt mondani, hogy a gyermek és a serdülő ne dolgozzék, hanem csak meg akarjuk dönteni azt a Horatius-féle és ma is érvényes követelést, hogy a gyermek sokat fáradozzék és izzadjon. Sok szüle el-pocskölt időnek tekinti azt az órát, a mit gyermeke szaladgálásra, játszásra fordít. Nem törődve alvással, pihenéssel, nappalt éjet összetesz szegény feje, hogy a rárótt lezckét bevághassa. Az agyonnevelt ifjak száma nem csekély! Igazololja a serdülők nagy számának satnyasága, igazolja a sok öngyilkosság.

Valóban szomorú dolog ez, a mit a nevelés körüli tapasztalunk. A cselekvés sulypontja az ifjura, sok tekintetben a gyermekre nehezedik. E megterhelés nemcsak a testi, de egyszerű smind az értelmi fejlődés rovására történik, mert az életben bizottsága szerint a test egyes szervei egészséges szervezetet alkotnak, szerves kapcsolatban vannak a sejtek, az idegek egységes hálózatot alkotnak és ha a hálózat egy szeme felbomlik, az egész szerkezet rongyosra válik épen úgy, mint az elektromos gép hasznavehetetlenné válik, ha a dróthálózat valahol megszakad.

A megterhelés fogalmából következik, hogy a gyermek sokféle módon szenved, mert sokféle módon akasztjuk meg élettani gyarapodását. Megakasztjuk, ha a naptól, levegőtől elzárjuk, ha 80—100 gyermeke szuszakolunk össze egy tantee rembe (a mely nem is terem, csak kis szoba), ha bőseges eleségről nem gondoskodunk, ha silány gunyával látjuk el télen, ha melegen öltöztetjük nyáron ha sok sok lézckélet arasztjuk el, ha tudományt magoltatunk, mikor még a tanulás eszközeivel sem rendelkezik, mikor még elegendő ismerete sincsen az egyes tárgyakról, azaz elvont dolgokkal kedveskedünk neki, mikor még a tárgyas dolgokkal sem ismerkedett meg.

Mindebből láthatjuk, hogy a nevelés egészségtana, a mely anatómiai és élettani elveken épül fel, minden iskolának kell, hogy főtárgyát alkossa, hogy vele mindenki megiskedhessék, mert senki sincsen köztünk, a ki nélküle ellehessen.

Már mondtam feljebb, hogy a férfi teljes érettségét 30 éves korában éri el, a nő néhány évvel előbb. És vajjon tekintettel vannak-e erre az élettani tényre a társadalmi szokások és intézmények? Vajjon az érettséghez mérik-e a nagykorúságot? Vajjon a 30 éves embert terheljük-e még jobban, mint a 20 éveset? Vajjon rovunk-e sulyos terhet a 18—20 éves nőre, a melyet alig bir el, mig ugyanazt a terhes feladatot fel se venné a 25—26 éves nő?

Látni való, hogy maga a nevelés jelentékeny javulásra szorul, de maguk a társadalmi intézmények és szokások is arra szorulnak. A megszokott intézményekhez szívós, csökönös ragaszkodást csak a felvilágosodás terjesztésével tudjuk megtörni; csak a helyesnek megértésével tudjuk a helytelent kiküszöbölni; a megszokást csak megszokással lehet eltüntetni, vagy helyesebben, csak akkor szokunk el a rosztól, ha a jóhoz hozzászokunk.

A magyar gazdatisztek ügye.

Debreczen, aug. 8.

III.

A gazdatiszti kérdés harmadik mozzanatát, mely miatt szintén sok a panasz, a tisztai kvalifikáció képezi.

A szakképzett gazdatisztek kívánalma az, — hogy az állomások betöltésénél megszerzett oklevelünk tekintetbe jöjjön s hogy ne kellessen majd nekik kontárkodó elemekkel versenyezni.

Ezen kívánalom teljesen összevág az ország mezőgazdasági érdekeivel. — Viszonyaink között minden talpalatnyi föld megkívánja a terméknyitó szakképzettséget és szakértelmet.

Közkötelezőleg kimondani azonban, hogy a birtokosok csakis oklevelés gazdatisztekkel alkal-mazhat, nem lehet.

A kvalifikáció kötelező volta iránt alkotott szabályok egyébként a közszolgálatban sem igen váltak be. Soz alkalmas egyént leszo-ritottak a neki való pályáról, sok alkalmatlant pedig bevettek a közszolgálat gépezetébe. Az oklevel nem bizonyítja be az arravalókat is. A közszolgálatban a kvalifikáció elvét inkább társadalmi okokból, mint szolgálati érdekekből kellett szigorúan érvényesíteni.

Azon a bajon, a mely tényleg megvan, — hogy igen sok uradalomban nagyon előkelő állást foglalnak el oly egyének, akik nem a gazdasági pályára nevelkedtek, oklevelük nincs megkevesebbé pótolhatják ezen hiányokat rátermettségükkel — a fejlődő gazdasági élet fog segíteni.

Már ma is sokkal kevesebb okuk van panaszkodni szakképzett gazdáinknak, hogy hiába képeztek ki magukat a gazdasági pályára, mert kényerüket más olyan veszi el előlük, akit erre az alkalmazó birtokos jó szeszélyén kívül semmi sem jogosít.

Az okszerű kezelés mentheti meg a modern gazdat csakis a modern állami és gazdasági élet közepette rárótt terhek alatt való összeroskadástól. A gazdálkodás ma már csak annyiból áll, hogy a mit baveitünk, azt learrassuk. A földolog az, hogy miként vezettjük gazdaságunkat. Ennek a mikéntnek sikeres megfejtése alapos elméleti és gyakorlati képzettséget föltételez. Ezt kezdik birtokosaink belátni. Megvannak, meg kell lenniök régibb, bár nem képzett tisztjeikkel, de az új generáció most már szakképzett elemekből kerül ki.

Azon arányban e mint a gazdasági szakképzettségnek nagy jelentősége elismertetik, nő a gazdatiszti osztály társadalmi sulya is. Csakis az erdélyi vidékek elmaradottabb részére nem találjuk még s gazdatisztek a megfelelő társadalmi magaslalon. Hazánk egyéb részeiben a gazdatisztek a társadalmi életnek, a vidéki intelligenciának szépen érvényesülő faktoráiként szerepelnek.

A kvalifikáció kérdés megoldása tehát napról-napra jóformán önként halad.

Gazdatiszti osztályunk közzgazdasági életünknek igen jelentékeny tényezője ma is. Még jelentékenyebbé fog válni azonban akkor, ha a szakképzett, de saját birtokkal bíró gazdák a gazdatiszti pályát nem végleges életcélnak, hanem csak eszköznek tekintik az önállóságra való jutásra.

A magyar berlőosztály akkor fog igazán létrejönni, ha annak tagjai a gazdatisztek köréből kerülnek ki.

A sikeres bérgazdálkodásnak legtöbb föltétele a teljes elméleti és gyakorlati szakképzettség, a gazdatisztekéknél van meg. Kis tőkével és hitellel a szakértelem több hasznot csinál, mint az a most fennálló bérrendszer, mely főleg nagyobb birtokoknál, nagy tőkével bár, de ugyszólván teljesen a föld kizsárolására van fektetve.

Az okszerű, a mezőgazdasági fejlődésnek megbecsülhetetlen hasznot hajtó új bérleti rendszer csakis új elemek előrenyomulásával jöhet létre.

Az önálló működési részt nyert szakértelem van hivatva hazánkban sok, most jóformán parlagon heverő területet a nemzeti produkció kiváló alkatelemévé emelni.

A gazdatisztek önerejükkel alkották meg segély- és nyugdíjintézetünket, a bennök rejló anyagi és szellemi erő fölhasználásával létre-

hozhatnak oly hitelintézeteket is, mely őket önállóságra való törekvésükben — támogatni lesz hivatva.

A mint a dolgok fejlődéséből következtetjük, ezen a téren is megfogják kezdeni tevékenységet. A siker el nem maradhat.

Törekvéseiket a magyar közélet osztatlan rokonszenvével kíséri s nem kételkedünk benne, hogy céljaik eléréseben meg fogják nyerni a gazdasági kormányzat támogatását is.

Tanügy.

A debreczenie v. ref. főgymnasiun értesítője az 1892/93. iskolai évről. Közzetteszi: Tűdős János igazgató.

A régi, jóhírnevű gymnasium ez évi értesítője újra kiváló bizonyítéka ugy az irodalmi munkódot is kifejtett tanári kar, mint a tanuló ifjuság buzgalmanak. Akár az ifjuság önképzési tevékenységét, akár az érdemfokozatokat nézzük, szemünkbe tűnik a szép siker, melyet tanusítottak. A szellemi előhaladás elérését kétségkívül megkönnyíti a sok, különféle alapítvány, tápin-tézeti ösztöndíj, a bennlakás intézménye, ugy hogy méltán mondható ez intézet a szegény sorsu ifjak valódi boldogítójának.

Ily körülmények között, minthogy így szerény anyagi eszközök lehetővé teszik a tisztességes megélhetést, nem lehet csodálnunk, ha az ország legnépesebb gymnasiumainak egyike. Az idén 619 tanuló iratkozott be; kiket alaposan oktatandó, I—IV osztály az idén is párhuzamosan állítottott fel. A gymnasiumot ez év folyamán államfelügyelet megejtése végett Békési Gyula főigazgató, Tóth Sámuel egyházkerületi jegyző látogatták meg. Az országos tornaversenyen a növendékek közül Sinka Sándor és Tóth Mihály vezetése alatt 32-en jelentek meg; az ehez szükséges 340 frtnyi költséget a főiskolai pénztár fedezte.

A tanári kar képviseltette magát az országos matematikai és physikai társulat Budapesten tartott gyűlésen, arra K. Kiss Józsefet küldvén ki.

Mint rendkívüli tantárgy a francia nyelv adatott elő, e mellett 25-en tanulták a gyorsírást.

A statisztikai adatokból kiemeljük, hogy ev. ref. vallásu 532, ág. hit. 8, róm. kath. 28, görög keleti 3, izraelita 48 látogatta az intézetet. Fényesen illusztrálja a tősgyökeres magyar vidéket, hogy a 619 tanuló közül 617 magyar nyelvű volt. 1 román, s 1 szerb.

Illetőségre nézve helybeli 292, megyebeli 36, más megyéből való 291. Minden tantárgyból jeles eredményt 69 tanuló mutatott fel, és pedig az első négy osztályból 52, a többi a felső nyégből. Több tantárgyból elégtelen volt 30, a mi csekély %, s ez a tanárokat dicséri.

Az érettségi vizsgálatra 56-an jelentkeztek, kik közül 4 utasítottott vissza, jeles érett lett 4, jól érett 13, egyszerűen 26. Legtöbben közülök jogi tanulmányokat fognak végezni (15.) Feltandij mentességben részesült 145, negyedben 55, egész tandijmentes volt 24.

A kollégiumban ingyen lakást kapott 75, ingyen élelmezést 9.

A tanulók szülői között östermelő volt 162, iparos 85, kereskedő és vállalkozó 35, tisztviselő 121, értelmiségi 119. A tanulók között a 21 évet 3 töltötte be.

A szertárak az idén is szép gyarapodást tüntettek fel, különösen a K. K. i. s. József felügyelete alatt álló physikai szertár.

Az adományozók között különösen kiemelendő Szabó Ferencz, a derék német-eleméri plébánus, ki 43 kötetet küldött szétosztás végett a szorgalmasabb tanulók számára.

Az önképzőkör Kulcsár Endre vezetése alatt működött. Elnöke lett Jókay Lajos VIII. o. A bírálattal öttagu bizottság foglalkozott. 19 tag 56 ízben szavalt, melyek közül 12 volt sikerült. A szavalkók közül kitűntek Hajdu Gyula és Hajdu János. Felolvasásokkal legtöbbször szerepeltek Szűts Jenő (5-ször) Kovácsy Kálmán, Kovácsy Rezső. A beadott 27 költemény közül 8 kapott dicséretet. A pályakérdések nyertesei voltak: Komáromy Géza, Jókai Lajos, Morász Béla, Kiss Jenő, Kovácsy Rezső és Kovácsy Kálmán.

A kör vagyona 227 frt 61 krt tesz ki. 26 alapítvány van. A tápintézet adatai közül kiemeljük, hogy a 260 tápintézeti napon 19,429 frt 81 kr. értékű élelmiszer fogyott el. Végig tekintettünk röviden a jelesen összeállított értekezés tartalmán, a rövid áttekintés is igazolja, mennyire megfelel híreinek e gymnasium, melynek további felvirágzása, folytonos gyarapodása mindnyájunk igaz, őszinte óhajtása.

Különtélek.

* **Uborkaszegon.** Egy német lapocska (a Nozzeitung) nagy káuzust csinál egy megtermett teknősbéka „öngyilkossági kísérletéből.” A higadtságáról híres hullófaj szobán forgó példánya nyugodtan éledgett egy marienburgi kereskedő udvarán, míg észébe nem jutott, hogy nem jó a békának egyedül lenni; elméne tehát hajlékából párt keresni de minekutána több teknősbéka az egész városban nem találhaték vala: bánatában egész városban nem találhaték vala: bánatában öngyilkos merényletre adta szegény fejét. Elterpeszkedett nagy világfájdalommal a vasuti sinen, de „terve” nem sikerült, mert mikor a tiegenhőfi vonat mozdonyvezetője megpillantotta a dudorodó vasuti akadályt, még jókor megállította a vonatot, nehogy kár essék a — vonatban. Az elkésereedett teknősbékát épségben vitték vissza a gazdájához, a ki elővigyázatból lánczra verte, nehogy újra kedve kerekedjék a barangolásra.

* **Mátyás-szobor a Mátyás-földön.** Czinkotától nem messze a vicinális vasut mentén fekszik az a gyorsan fejlődő villatelep, melyet Mátyásföldnek kereszteltek el alapítói, Mátyás királyról, a kinek czinkotai látogatásáról a népmonda beszél. Jövő évre a Mátyásföldön már nemcsak a telep neve fogja hirdetni Mátyás király emlékét. Strobl Alajos, multkor odakinn járván, megígérte, hogy megajándékozza a mátyásföldiekét Mátyás király szobrával. A mell-szobrot a télen készítik el Strobl iskolájában s a jövő tavaszszal nagy ünnepséggel leplezik le a Mátyásföldön.

* **Rémes táncz.** Cseklészen a minapi bucsu alkalmával a korcsmában mulató férfiak egyikét kiválasztá a felesége. A férj ki is ment az udvarra és soká nem tért vissza az ivókhöz. Ezek közül többen felétek, hol kékik a pajtásuk s látták, hogy a felesége tartóztatja őt. sőt rábeszéli, hogy menjen vele haza. A mulatók a férj pártjára álltak s a mikor az aggódó hitves nem tágitott: két mámoros ember, Kaszt János és Kaszt Antal fellökte az asszonyt s ott a közönség láttára nehéz csizmaikkal tánczolni kezdtek rajta. Addig ugráltak kurjongatva és röhögve a szegény asszony testén, míg ez eszméletlenül hevert ott. A rémes táncz öt oldalbordáját bezúzta s a száján és orrán folyt a vér. Félholtan vitték haza; a férjet pedig a lelketlen emberek behúzták a korcsmába, a hol aztán a csendőrség az egész komániát letartóztatta.

* **Van Isten!** Szomorja közelében, egy S. nevű mészáros arról ismeretes, hogy istentagadó. Sok baja volt már e miatt az ottani vallásos néppel. Annál meglepőbb, a mi ezzel az ateistával tegnapelőtt történt. S. uram éppen egy tehent készült levágni, a mikor kitört a zivatar. A mészáros dühösen fordult a körülötte álló emberekhez és késével az ég felé mutatva, kiáltotta:

— Hát van-e Isten? Nézzétek, mint lesz pocskéká a gabonánk! Nincs Isten, azt mondod! E pillanatban lecsapott a villám s az istentagadót a földre sújtotta. Félóránál tovább fekvő eszméletlenül s a mióta félig-meddig magához tért, folyvást kiáltja:

— Van Isten, van Isten!

* **Rövid hírek.** A szerajevói új kórház Kállay Béni, közös pénzügyminiszter Szerajevóban fényesen berendezett közkórházat építtetett. A kórház már készen van és megnyitása jövő hónap elején lesz. — **Elgázolt gyermek.** A péntek reggeli zsolnai gyorsvonat Esztergom-Nána és Garam-Kövesd állomások között a Garam hídján és a 129. sz. órház közelében Fülöp István vasuti őrnök a sineken alvó öt éves leánykáját elgázolta. A sinen nyugvó fejet a törzsről a kerekék lefejezték, a fej és test különben sértetlen maradt. A gondatlan szülők ellen vizsgálatot indítanak. — **Érdekes családi hír.** Münchenből jelentik, hogy Henrik hesseni herceg neje Dornberg Emilia bárónő, egészséges fiúnak adott éle-

tet. Dornberg bárónő Hrsics horvát báni táblai bírónak a leánya és Milena név alatt ismert operaénekesnő volt, míg tavaly szeptemberben nőül nem vette Henrik hesseni herceg, az uralkodó nagyherceg nagybátyja. — **Jókai-jubileum Berlinben.** A berlini Rezidenztheater szintén meg fogja ünnepelni Jókai ötven éves írói jubileumát. Lautenburg igazgató a koszorus írónak Könyves Kálmán című drámáját fogja a jubileum estén eladni. — **Pozsonymegyei tisztviselőinek fizetését a megye utoisó közgyűlése fölemelte.** Hieronymi belügyminiszter — mint levelezőnk jelenti — a fizetésrendezést egész terjedelmében jóvá hagyta.

Varjas János szent-beszéde.

A mult századból származik az alábbi kuriózum, egy prédikáció, melyet Varjas János uram szerzett s melyben az e- és é-n kívül más hangzó nincs.

Az említett és kéziratban levő prédikáció czime ez: „Ezer meg ezer E., melylyel szent leczkének vévén egyetlen egy és szentséges Mesterének szent Péterhez tett egy nevezetes kérdését és szent Péternek e Mestereknek mesterkedésére tett feleletét, egy egész és kegyes Beszélgetésben édes Nemzete nyelvének egy jeles természetét érdemes emberek kérésére elevenen lefestette egy Nyelvének szeretetében telhetetlen ember, D e b r e c z e n b e n, nem régen.”

Belől: Szent leczke: Ján. XXI. rész. 15. vers. Péter! Szeretsz-e engemet feljebb ezeknél? Felelt Péter: Mester, te esmersz engemet és egyebeket te esmered: Szeretlek tégedet.

„Kegyes Lelkek! Keresztyének! Nem kell ezeknek értelme bennetek feles beszéddel terhelnem. Nézzétek meg ez egész részt. Megjegyeztetted ebben meglevenedett édes Mesteremnek és Mestereknek egy tenger mellett lett emlékezetes megjelenése, melyet ez helyen ez édes Mesterek kebele szerelmének embere elbeszél e képen. Egy helyben lévén Péter egyebekkel meglevén és felkelvén, tengerre megnézvén a tengeren eledelt keresgéltek; epekedvén: de egy keszeget sem lelhettek. Reggelre kelve, felétek ment édes Mesterek és édes beszédekkel ismeretlen ember képében ezt kérdezte: Gyermek! Leletetek-e eledel felét? — Melyre ezek feleltek: Nem! Egy cseppet sem! Ezt megértvén, megesék lelke szegényeken és e rendeltetést levé: Vessétek én felém reczéteket és leltek eleget. Ezek e beszédnek engedvén, leeresztették reczéjüket és egyben nem keszegeket, sem keszegeket, de ezeknél ezerszer nehezebbeknek és becsesebbeknek temérdekséget rekesztének be. Melyet megérezvén Péter, egybe észrevette édes Mesterének jelenlétét. Erre leplet vésvén fedezetlen testére és fejét veszedelemre vetvén, félre tévén egyéb segédet és két kezével evezkélvén, tenger szélre mégyen sebesen és egyenesen szerelmes Mesteréhez. Egyebek kevés késéssel gyepre veredének reménytelen és felette nehéz tengerrel nyertesén, egy szem feslés, sem rapedés nem esvén felette gyenge és csekély reczéjeken. Melyet szemlélvén ezek, még lelket sem érzettek testekben, mert ember ez egész seregben eféle szerencsére nem emlékezett. Egybe szedvén reczéjüket nyereségeknél szépével megterheltek kezzel, mentek édes Mesterekhez és Péterhez: szentet gerjesztenek és kellemetes ebédet szerzenek. Letelepednek és szerelmes Mesterekkel kedvekre esznek.

„E vendégséget legkedvesebbé tette ezeknek édes Mestereknek ebéd felett tett szentséges beszélgetése, elege lefestett szenvedésének és meglevenedésének emlegetése és e szegény embereknek sprejéhez lett kegyes leereszkedése, véghetetlen szeretete és szeretetének beszéddel és cselekedettel eset jelentgetése. Elvégezvén e szeretettel teljes ebéd, ez emberek nemes Mestere szeretetet keres e vele ebédelt és megelégedett vendégeknél. Ezért kérdé Pétert ekképen: Péter szeretsz-e engem feljebb ezeknél? Melyre Péter felelt: Mester! érted te ezt. Szeretlek tégedet; esmersz engemet és egyebeket. Esmered, mely lelkesen szeretlek téged! — Ezért vettem e kérdést és feleletét elmékedésremre.”

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 8-9 óráig a Margit-fürdőben.

Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban. Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 8-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal: és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Augusztus 7-15. Országos vásár.

Október 2-10. Országos vásár.

— **Az óv-intézkedések.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány az országos vásárra való tekintettel, a közegészségügy érdekében a kerületi alkaptányságokat a következő óvintézkedések megtételére utasította: A tek. városi tanács végzésével a mostani országos vásár tartama alatt az óvintézkedések legpontosabb s legkiterjedtebb módon leendő foganatosítást elrendelvény, utasítom, h o g y a l e g é b e r e b b e n ügyelhessen fel, hogy a vendéglők, kávéházak, szállodák, italmérő helyek tisztán tartassanak s a fertőtlenítés aug. 7-15-ig ezen helyeken naponként kétszer eszközöltessék, a gyümölcs és élelmi szerek csak az e czélra kijelölt helyeken s sehol másutt ne árultassanak s naponként a ker. orvosok által megvizsgáltassanak; a fenti idő alatt d i n n y é t s e h o l á r u l n i n e m s z a b a d; a vásár terek a vásár tartama alatt erősen fertőtlenítendő s az összegyűlt szemét és hulladék pontosan összetakarítandó, s rendeltetési helyére kihordatandó. A z á r ó r á k a vásár tartama alatt következőleg leendnek betartandók, ugyanis minden szállásadással egybekötött vendéglők, továbbá a város főúczáin levő kávéházak a szabályrendeletileg biztosított korlátlan fennmaradhatást élvezendik, korcsmatulajdonosok csakis a rendes záróráig maradhatnak fenn.

— **Országos dalverseny Fiumében.** Az országos dalégyesület elnöke a következő levelet intézte a debreczeni dalegyletnek: Tisztelt tagegyület! Miként a tisztelt tagegyület előtt tudva van, a budapesti országos dalárünnepély alkalmából tartott egyesületi közgyűlés Fiume város muncipalitásának, valamint a fiumei magyar daloskörnek megisztelő és testvéries meghívását elfogadva, egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy a legközelebbi országos dalárünnepély 1894-ben Fiumében tartassék meg.

Ugy az egyesülethez érkezett meghívás hangjának őszinte melegsége, valamint ehhez járulva az alkalom első volna, mely szerint a kies magyar tengerpart, a szép és hazafias érzelmű Fiume lesz az orsz. magy. dalárünnepélynek színhelye, remélnünk engedi, hogy az egyesület kötelekéhez tartozó tagegyulek hazafias kötelességet látrak abban, hogy ezen ünnepegyen minél nagyobb számban részt vegyenek.

A midőn tehát ennek biztos reményében a jövő évi orsz. dalárünnepélyre a tisztelt tagegyület ezennel különleg is meghívjuk, az ünnepegy megtartásának időpontjára és egyéb részleteire nézve egyelőre a következőket van szerencsénk a tisztelt tagegyülettel tudatni. —

Tekintettel egyrészt Fiume jóval melegebb éghajlatára, másrészt, a helyi körülményekre, a melyek szerint a vendéglátó város lakosságának előkelőbb és jobbmódu, tehát épen azon része, melynek jelenléte és támogatására első sorban támaszkodni kell, a forró nyári évszakot rendszert Fiumétől távol tölti, a fiumei magyar daloskör valamint a városi hatóság kívánságával is megegyezőleg elhatároztatott, hogy a dalárünnepély nem az erre különben sem alkalmas augusztus havában, hanem a május 13 és 14 napjaira eső pünkösdi ünnepek idején fog megtartatni.

Hasonlólag eltérő megállapodás történt az ünnepegy sorrendjének meghatározása tekinteté-

1893. augusztus 8.

ben is, a mennyiben tekintettel arra, hogy Fiuménak távolabbi fekvése miatt csak maga az oda- és visszautazás 2 napot, sőt több taggyűlésnél 3-4 napot is vesz igénybe, a közp. igazgató választmány az ünnepély tartamának lehető megrövidítése céljából továbbá elhatározta, hogy ezúttal kötött verseny, vagyis az egyesületi igazgató választmány által kitűzött egy és ugyanazon versenykarral való verseny énekés nem lesz, és e szerint az ünnepély voltaképpen csak 3 napra szorítkozik, még pedig:

első napon: Az erre jelentkezett taggyűlések versenye; második napon: összes előadás; harmadik napon: diszhangverseny; — sőt miután a diszhangversenynél a taggyűlések testületi jelenléte nem kötelező, azon taggyűlések, melyeknél az utazás és ünnepély hosszabb tartama esetleg nehézséget képezhetne, maguknak a részvétel lehetőségét a harmadik nap elhagyásával is megkönnyíthetik.

Végül a levelben fel vannak sorolva azon versenydarabok, melyekből választani lehet a versenyre.

— **Debreczen épül.** A városi mérnöki hivatal a lefolyt héten a következő építkezéseket engedélyezte: (6321) Rózsa Sándor 1000 trv. épít. (6324) Várady András 2759. tető javítás. (6245) Nagy András 1685. tvsz. építkezés. (6385) Vidoni testvérek 99. cyl. kémény. (6497) Móra Sándor 234. 1 szoba. (6501) Kerékgyártó Mihály 3302. nádtető. (6335) Mike István 3306 nádtető (6536) Daku István 671. kémény. (6569) Kovács 1257. úrszék építés. (6599) Braun János 163. tvsz. építkezés. (6601) Nagy Bálint 1354. építkezés. (6644) Tóth Imre 1147 kamara. (6645) Tóth Lajosné 888. lépcső készítés. (6546) Pataky György 2306 átalakítás. A zárjelben levő számok a tanács íktató számait jelzik.

— **A kicsapott diákokról.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletben gondoskodott azokról a diákokról, a kiket valamely súlyosabb vétség miatt az iskolából ki kellett zárni. Kimondotta a miniszter, hogy magánvizsgálatot tehetnek a kitiltott diákok, mert a kitiltás következménye csupán az lehet, hogy nyilvános előadásokat nem látogathat a kitiltott, de semmi esetre sem az, hogy az illető elől a tanulás lehetősége elzárassék. — Ugyane rendeletben egy másik elvi jelentőségű határozat is van. E szerint a teljesen ki nem fejtett polgári iskoláknál is lehet a felsőbb osztályokról is magánvizsgálatot tenni, ha az iskola minden szaktárgyra el van látva tanárral.

— **A bárány-utcai háztulajdonosok figyelmébe.** A rendőrség engedélyt adott a bárány-utcai háztulajdonosoknak, hogy a sertésvásár tartamára, u. m. szombat, vasárnap és hétfőre, házaiknál saját felelősségre fogadhatnak be sertéseket. De e mellett szigorúan köteleességükké tétetik, hogy a fertőtlenítés és általában a tisztántartást a legnagyobb pontossággal tartásuk fenn udvarukban. Mert kedden mindazon házak udvarán, hol sertések voltak befogadva, szigorú rendőri vizsgálat fogantossztatik s hol csak a legkisebb nyomát is észlelik a tisztáltságnak, közegészségügyi törvények értelmében legszigorubb büntetéseket alkalmaznak. Ily körülmények között tehát a bárány-utcai háztulajdonosok saját érdekükben igen jól teszik — ha sertések befogadására nem nyitják meg udvaraikat.

— **Kolera hírek.** Napról-napra jobban terjed környékünkön a kolera híre s valósággal kétségbeesítő közelségből érkeznek a jelentések kolera-gyanus megbetegedésekről. Minden embernek saját jól felfogott érdeke kívánja, hogy azon szigorú hangoz tartott óvintézkedési rendeleteket betartsa, melyek a veszedelem elhárítására céloznak. — Tegnap a csegei gyanus halálzásról adtuk hírt a vármegyei hatóságokhoz érkezett hivatalos távirat értelmében. A megyei főorvos és a főszolgabíró sürgős intézkedés folytán azonnal ki utaztak s csak ma estére fognak visszatérni. — Már Szabolcsmegyében is történtek kolera-gyanus megbetegedések és halálzások. Mán-dokon és Nyiregyháza n már mintegy 25 ember kapta meg a veszedelmes bajt. Nyiregyházaán eddig csak a katonaság között tünt fel s mint a debreczeni ezredparancsnoksághoz

érkezett jelentés mondja, eddig 1 tiszt és 2 katonára halt meg benne. Mint Szolnokról értesítenek bennünket, ott a kolera hírek, megbetegedések miatt egész zavargásokat idéz elő a tömeg, mely vad fanatizmussal és elítéllettel kél ki az óvintézkedések ellen. Több zavargás már csendőri beavatkozást tett szükségessé s karhatalommal kellett a lázongó népet lecsendesíteni. Egész Szolnok izgalmas képet nyújt a látogató idegennek. — Tegnap délután nálunk is elterjedt a hír, hogy a Széchenyi-utca végén egy asszony összeesett s rögtön rá is fogták, hogy kolerája van. A rendőrség azonnal intézkedett, hogy beszállítsák a kórházba, hol azonban ma reggelre egészen jobban lett. Ezt csak a közönség azon részének megnyugtására közöljük, mely késpénznek vette a kórsza beszédet. — De azért természetesen nem bízhatjuk el magunkat abban, hogy a mult évben elkerülte városunkat a kolera, mert lehet, hogy épen az idén fog bennünket meglátogatni. Felhívjuk azért a közönség figyelmét, hogy a rendőrfőkapitány által kiadott szigorú óvintézkedéseket a kellő pontossággal teljesítse, különösen a nagy vásárok idejére, melynek tartama alatt több idegen ember fog városunkban megfordulni, kik könnyen behurcolhatják a kolera városunkba.

— **A községi közigazgatási kurzusok.** A belügyminiszter körrendeletben értesítette az alispánokat, hogy az 1883. I. törvényzikk hatodik §-ának módosítására és az állami jellegű községi közigazgatási kurzusok felállítására vonatkozó törvény az országgyűlés lefolyt szakában megalkotható nem lévén, az állami jellegű községi közigazgatási kurzusok ez évben már nem lesznek megnyithatók.

— **A hadházi ref. egyház megváltja a tanítói fizetés föld javadalmát is egyenként 100 forinttal.** Így lesz a tanítói állások javadalma 600 frt készpénz s tüzifa. Most két tanítói állásra lesz pályázat hirdetve, az egyik kaptánitanítás 700 frttal, törzsállás, másik újabb tanítói állás csak 450 frttal. — A fiu iskolában ideiglenesen, míg az óvoda felépül, gyermekmenhely állított, melynek vezetője Falusi Vilma, ki a debreczeni dajkaképzőt s benne semináriumot végezte a mult tanévben.

— **Választások H. Szoboszlón.** Mint tudósítónk írja, Fehér Gábort a legközelebbi városi közgyűlés árvaszéki elnökké és községi bíróvá választán az alkaptányi állás megüresedett. Ez állásra pályázat kihirdetvén, jelöltekül felléptek B. Nagy Károly, Oláh Miklós, Kirsi Gábor földművelő paraszt gazdák, továbbá Sághy Ferencz volt gyógyszerész és Nagy Károly rendőrségi fogalmazó. Komolyabb küzdelem csak e két utóbbi közt lesz, miután a többieket előképzettség hiányában ki sem jelölhetik. A valószínűség azt mutatja, hogy Nagy Károly a város e régi és szorgalmas tisztviselője fog nagy többséggel megválasztatni, mint a kit a közönség kedvel és ki ez állás betöltésére az összes pályázók között a legalkalmasabb ember.

— **Záróra a kisvendéglőkben.** Az augusztusi nagyvásár tartamára engedélyt zárórát legújabbán úgy módosította a főkapitányság, hogy az csak a főutcai kávéházakra szól, míg ellenben a kis vendéglősöknek és korcsmárosoknak csak úgy rendesen kell üzleteiket bezárni 2 órakor. Ez az intézkedés a főkapitányi óvintézkedésekre vonatkozó rendeletben is szigorúan ki van jelölve.

— **Halálzások kimutatása.** Debreczen város kül és belterületén a mult hét folyama alatt következő halálesetek fordultak elő:

Piacz-hatvan-utcai városrészben: Fabriczius Géza 54 év rk. szívhűdés; Bodnár Borbála leánya rk. halv. szül.; Sipos Julia 7 hón. ref. tüdőhurut; Hoch László 1 év rk. bélhurut; Eichler Herman 2 hét izr. göröcsök; Torkos Eszter 19 éves ref. hagymáz; Pipó Julianna 11 év. ref. tüdővész; Nagy Julianna 48 év. ref. aggkór; Kiss Julianna 1 hét ref. vesezül. gyeng.; Tóth Piroška 20 év ref. öngy.; Friedman Hajai 6 hó izr. bélhurut; Balogh Julianna 65 éves ref. végelgy. Krausz Sarolta 1 év izv. bélhurut.

Csapó—Péterfia-utcai városrészben: Var-

jas Mária 12 hón. ref. bélh.; Polgári Margit 1 éves 3 hón. ref. bélhurut; Klein Eszter 1 éves 2 hón. izr. bélhurut; Niházy Gusztáv 31 éves ref. öngyilkosság; Mikuska József 5 hón. róm. kath. bélhurut; Lakatos László 2 éves ref. bélhurut; Kulcsár Margit 1 nap. ref. vesezül. gyeng.; Kádár Vilma 4 hón. ref. bélhurut; Váradi Imre 6 hón. ref. bélhurut.

Kossuth-varga utcai városrészben: Ösváth Ferenczné 38 év. rk. gyermekági láz — Özv. Fektér Jánosné 89 év. rk. aggkór; Szendrei Erster törvt. leánya 6 hón. ref. gyermekaszály; Szücs Eszter 5 hón. ref. bélhurut; Ókrós János 1 hón. ref. vesez. gyeng.; Pál Albert 1 hón. ref. bélh.; Cseh Mihály ref. 27 év. tüdőgümökör; Szikra János 1 hón. rk. vesez. gyeng.; Grf Vay Daniel 73. ref. gutaütés; Somogyi Sándor 1 h. ref. bélhurut; Szilágyi Zsuzsanna 70 év. ref. aggkór; Nagy Sándor 6 hón. ref. tüdőhurut.

— **Vigályos haju jegyző.** Főregteg János lassu tempós lépésekkel halad a városi székepület folyosóján. Patkós csizmája nehéz kopogását hangosan verik vissza a folyosó falai, amí egy kissé kellemetlenül hat Főregtegre. Igyekszik halkabban lépkedni, de nem sikerül neki, míg végre látja, hogy közeledik felé valaki — megáll.

Illedelmesen megemeli a kalapját és jó napot kíván.

— Kit keres atyafi? Szól felé a közeledő tanácsjegyző.

— Mek szobába van a jegyző?

— A jegyző?

— Igen.

— Jaj barátom, itt sok jegyző van, melyiket keresi, azt mondja meg előbb?

— Hát ójan r o s s z a c s k a biz az, mint maga, nagyon vékony bőre van az istenadta.

— Ilyenforma, mint én?

— Igen csakhogy a haju vigályos, mint mikor a kukoriczát a fereg bántja.

A jegyző mosolyog, megtörül a homlokát s e közben persze megemeli a kalapját is. Főregteg ráismer s röstelkedve kaparja a földet a botjával. Megtévesztette, hogy nem látta a jegyző ur vigályos h a j á t.

— **Halálozás.** Özvegy Némethi Józsefné szül. Török Julianna ma délben 12 órakor, életének 85-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. — Temetése holnap délután 5 órakor fog végbemenni a kádas utcai 1874 dik számú halottas háztól rövid ima után az ev. ref. vallás szertartása szerint. A czegeled-utcai temetőben fog örök nyugalomra tétetni. Számos unokája és dédunokája gyászolja.

— **A nagy vásár.** A Széchenyi-utca ujra kezd élénkülni: a sátrak és bódék egymásután kerülnek elő pihenő helyükről. Különbönb legjobban bizonyítja a vásár közeledését a sok komédia, panoráma és állatsereget, melyeknek Debreczenben nagy keletjük szokott lenni. De nagyon meglátszott a mai heti vásáron is, mely nagyon lanyha üzlettel zárult. Különbönb nagy hiány volt idegen vidéki vevőkben, kik mindnyájan a nagy vásárra készülnek.

— **Hadházi hírek.** H. Hadházon az izraeliták a ritualis fürdőt a piacon, a ref. paplak előtt, a ref. iskola szomszédságában állítják föl. A ref. egyház s az egészségügyi bizottság tiltakozott ez ellen, de Ferenczy főszolgabíró megengedte az építést. Hadházon a ref. iskola szomszédsága a nélkül is mocsaras, ha a piszkos fürdőviz keresztül folyja majd az utcát elképzelhető, milyen levegő fogja Hadház főtérét ellepni. Ezen botrányos ügyet ajánljuk a megyei alispán ur s a főorvos ur figyelmébe nemcsak közegészségügyi, hanem szépművészeti szempontból is. — Ugyancsak itt a zsidók nem akarják a tanítói állást betölteni. Ezt meg a tanfelügyelő ur figyelmébe ajánljuk. Iskola helyiségük nincs, ezt is építeniök kell. — A hadházi postabivatalhoz távirat hivatal lett kapcsolva.

— **Elveszett.** Vasárnap elveszett egy fekete bőrtárcza a következő tartalommal: 3 darab női fénykép, lapokból kivágott apró czikkék és 2 frt. A becsületes megtaláló hozza fel a tárczát lapunk szerkesztőségébe, hol illő jutalomban részesül. A két frtot megtarthatja magának.

— **Szabó Lajos fiai czeznál egy IV. gymnástiumot vagy realiskolát végzett ifju, tanulóul felvétetik.**

A házibarát boszuja.

— Rémes történet. —

B e v e z e t é s.

Ilka nagysám gyönyörű asszony. Így nem csoda, ha csupa gyönyörűség rá nézni. Nézték is rá szerelemittasan, de ő férjecsksjét imádtá. Természetesen, a mai modern világban csakhamar betelt ezzel s keresett magának egy szellemes házibarátot. Akadt. A házibarát nem tudott hová lenni örömeiben. Nem is habozott ezt ő mennyországi állapotát illendő nagyítások kíséretében megszugi egyes jó barátjainak.

Géza hadnagy ur, a mint Béla, nemes házibarát ezt egy társaságban adta elő, rágalomnak nyilvánította. Vége lett ennek a párbajnak. Ilka nagysám szive az életét ő érte kockára tevő hadnagy felé fordult. Béla ur kiebrudaltatott. A fess hadnagy nem dicsekedett hőditásaival, csak mosolygott. Jelentőség teljesen mosolygott s jó kedvvel pederte bajuszát. . .

A z a k n a m u n k a.

Jámor olvasó! Ki nagy lelki nyugalommal szemléled a világ folyását, ne törj ki keserű könnyekbe e történet olvasásakor. Mert rettentő dolgot művelt a bösz kiebrudalt házibarát. Felakarta dulni Ilka nagysám családi boldogságát. Tollat fogott s indulatot lehelő betűkkel írta először a férjnek:

„Uram, neje megcsalja egy fess hadnagygyal. Vigyázzon.“

Egy névtelen.

S a feleségnek:

„Tisztelt Nagysám! Férje üde bájaitól elfordulva, a szobaleányt szereti. Figyelje meg késő este fele?!“

X. Y.*

A levelek elmentek. Béla ur leste a tragédia kifejlését. A férj nagyot csapott homlokára: — Nem, nem hiszem, nem hihetem. Az én feleségem, az angyal csalt volna meg engemet.

De mégis, meggyőződöm róla.

Azt mondom feleségemnek, elutazom, s csak este 10 órakor jövök haza. Akkor . . .

A kis angyal feleség szintén ily gondolatokat forgatott agyában:

— Megmondom férjemnek, elutazom. Este 10 óra tájban — jó késő van — hazajövök s meggyőződök a valóról.

Ugy lett. A feleség férjéről, férj feleségéről gondolta hogy elutazik.

A m e g g y ő z ő d é s.

Este 10 óra tájban a sötét udvaron magas alak surran végig. Férfi. A másik oldalról kecses nő libben elő.

A mint egymást meglátják, egymás felé sietnek s egyszerre kiáltják!

— Ölemre Estikém, nincs itthon a feleségem.

— Bátran, főhadnagy ur, nincs itthon a férjem.

K i m a g y a r á z á s.

— Férjem!

— Nőm!

Felismerték egymást.

— Uram, ön a szobaleánnyal csal meg engem, Esztikének szólított!

— Asszonyom, ön a főhadnagyot szereti, annak nézett.

B e f e j e z é s, m e l y b ő l a j á m b o r o l v a s ó m e g é r t h e t i: v é g e j ő, m i n d e n j ő.

A férj uram csávába került. Mit tegyen?

— Csak megakartalak evvel az elnevezéssel, kis aranyos feleségem, tréfálni.

— Én is csupa tréfából hittalak főhadnagynak, kis csacsim.

— Ölelj meg, kis feleségem!

— Csókolj meg, uracskám! Szent a béke.

A házi barát majd fogja dühében színi a fogát, ha megtudja!

Krónika Iró.

Törvénykezés.

Debreczen, aug. 8.

— **Sikkasztó paraszt.** 1891. év. nyarán a polgári határon levő Meisel Vilmos féle tagon Grósz Márton ispán azzal bizta meg Pálóczy Miklóst, hogy 7 embertől 1—1 frtot vegyen vissza, mint előleget. Megigérté, hogy megteszi, de mi-

kor már a kezében volt a pénz, egyszerre elcsábitotta valami ördög. Eltette tehát a pénzt, sőt később mint a sajátját fel is használta. Ezt valahogy elfeledték, mert nem jártak utána a dolognak, de később valami Szabó Lajos nevű gazdatisztel összekapott valami dolog felett és felhevülésében megölésével fenyegette. Így került a törvényszék elé, miután előbbi sikasztása is napfényre került. Tegnap volt ügyében a végtárgyalás a helybeli kir. törvényszék előtt, melynek tanácsa ez alkalomra következőleg alakult meg: Elnök: Ujhelyi András; szavazó bírák: Konrád Sámuel és Dr. Hrehus Viktor; jegyző: dr. Berger Andor; kir. ügyész: Dr. Kósa Zsigmond.

Pálóczy vétkesnek találván a 355, 356 §§. és a 41. §-a alapján, sikkasztás vétsége és közsensd elleni kihágás miatt 6 havi fogsárra, 10 frt pénzbüntetésre és 1 évi hivatalvesztésre íteltetett. Megjegyzendő, hogy már egy ízben 10 évet ült emberölés miatt. — Az ítélet ellen úgy ó, mint a kir. ügyész appellált.

Közgazdaság.

— **Hajdumegye gabonatermés kilátásai aug. 1 én.** Állandó gazdasági tudósítók által beszolgáltatott hivatalos adatok szerint megyénk aug. elseje gabona termés kilátásai következő képet tüntetnek elénk:

Kat. holdanként várható átlagos termés mm.	Bevetett terület kat, hold.	Várható termés mm.
Buza: 5.87;	75.263;	442.380;
Rozs: 5.50;	39.264;	215.952;
Árpa: 7.20;	32.602;	232.734;
Zab: 6.40;	14.182;	90.765.

A tiszta balpartján a buza aratása némely hegyi vidék kivételével befejeztetett, a cséplés folyamatban van, általában közepes eredménytel, itt-ott a termés jóközép. A buza minőségileg az utóbbi esőzésektől szenvedett. mindazáltal a termés kedvező: sulya 78—82 kgr.

A rozs őszi vetését már mindenütt learatták, a cséplés folyik. A termés vidékenint, illetőleg járásonkint 3-tól egész 9 métermázsáig emelkedik. Az átlagos hozam gyenge közepesnek mondható. A rozs néhol szorult szemű és az esőzések következtében csirázásnak indult, a hol nem bírták idejében betakarítani.

Az árpa a termés nagybárra közepesnek felel meg, bár az utóbbi esőzések néhol minőségileg csökkentették. Helyenként zápor, jég és vihar tetemes bárt okozott benne. — Itt-ott szorult.

A z a b helyenként gyöngye, átlagban véve jó középszerűen áll. Az eső sokat használt neki. Leggyengébb Szabolcs megyében.

— **Megyei állategészségügyünk** Tudósítók jelentései szerint augusztus hó 3-án következő ragadós állati betegségek fordultak elő megyénkben: léptene Hadhazon, H. Dorogon, H. Nánáson és Nádudvaron; veszettség Csegén és Hadhazon; takonykór B.-Ujvároson, H.-Böszörményben, H. Nánáson, H.-Szoboszlón, P.-Ladányban és Sámsonban; ragadós száj- és körömfájás H.-Böszörményben és H. Nánáson; tenyészbenáság B.-Ujvároson és P.-Ladányban; rühkór Szovátón; sertésorbáncz Földesen, Nádudvaron, Sámsonban és Vámos-Péresen. — **D e b r e c z e n** város területén takonykór, ragadós száj- és körömfájás, juhhihló, rühkór és sertésorbáncz fordult elő.

REGÉNYCSARNOK.

Szegény Marczel.

— Regény. —

Irta: **Combe T.**

32.

Ezen egyszerű kis multságok kitünően sikerültek; pompásan mulatott mindenki és nem egy házasság jött itt létre.

Az öt barna a fal köré állított padokon ült barátnők társaságában.

A legények a kályha körül állottak s türelmellenül néztek az órára.

Néhány percczel nyolcz óra előtt megérkezett Marczel is.

Mindenki nagy örömmel fogadta.

— Milyen kapóra jösz!

— Ki küldött? — mondák neki.

— A gazdám.

— Ejnye beh derék ember! Mondd meg, hogy köszönjük szépen és csókot küldünk neki.

Miután ezen kedves véletlent eléggé áldották, áttértek a napirendre.

— Czézár — kiáltá az első barna, vezesd Marczelt a konyhába s kínáld meg egy pohar sörrel, hogy kedve kerekedjék neki is.

— Ez az okos leány, — monda sietve Czézár

Nemcsak Marczelnak adott, hanem maga is megivott egy nagy pohárral a habzó italból, annak egészségére.

Midőn visszatértek, a párok már tánczra készen állottak. Mivel leányok kevesebben voltak, néhány kimaradt legény kedvetlenül állott a sarokban.

— Játszatok szembeközt! — kiálta oda csufolódva az egyik leány.

— Végy egy székelt tánczosnőnek! — monda a második barna tánczosa Alfonznak.

Ez az Alfonz az Alisier majorbán nagyberes volt: vakmerősége nem ismert határt. A ki tanácsolta neki, hogy egy székkel tánczoljon, pörül járt a tréfájával.

— Várj egy kissé, vajjon tánczolsz-e ma te is — mormogá Alfonz; elhagyta a sötét szegletet, hol eddig állott és a szoba másik sarkában foglalt helyet.

— Jer, jer Marczel! Kezdd már! Halljuk! — kiabálták mindenfelől.

— A játszáshoz hangszer kell — monda Marczel, mialatt az asztalhoz lépett. — Ide tettem fuvolám; hová tettétek?

— A ki eldugta, szőljon — kiáltá az előtánczos komolyan. — Ne bolondozzatok hát! Tánczolni akarunk, hát ne rontsátok el a kedvünket!

— Hiszen mi is tánczolni akarunk, csak úgy, mint te, — kiálták a többiek. — Keresük mindnyájan. — Elő kell keríteni a föld alul is.

Keresték mindenütt, de nem találták. A padokat és szekrényeket elhúzták a fal mellől, a sarkokat is átkutatták, de a fuvolát sehol sem találták meg.

— Kereshetitek akár karácsony napjáig — monda Alfonz megvető hangon. Nem látjátok hogy zenészetek bolonddá tart benneteket? Ö rosszabb semmint gondolatok; én már ismerem. A mondó vagyok, hogy fuvoláját el sem hozta!

Hogy is ne! — monda Marczel. — Mindnyájan láthatatok, hogy tokjával együtt az asztalra ide kalapom mellé tettem, midőn bejöttem.

— Csak nem nyelte el a föld! — monda Czézár Pointel. Különös história! Gondolkodjál csak, hova is rehetted.

— És találd is meg! — kiálták a többiek.

— Találjátok ti meg! — monda Marczel. — Megvagyok győződve, hogy ti jobban tudjátok, hol van, mint én.

— Talán azt akarod mondani, hogy tolvajok vagyunk? —

— Nem mindnyájan, de egy bizonyosan az — monda nyugodtan Marczel.

— Mered azt még egyszer mondani? — kiálták neki mindannyian.

— El kell pahalni és kidobni, hogy laba se érje a földet — monda Alfonz. — Én különben megyek haza, mert zene nélkül tánczolni nem valami nagyszerű multság.

— Nem mégy biz te! — kiáltá Czézár Pointel s az ajtó elé állott — kezdem hinni, hogy Marczelnak igaza van.

Ne haragudjatok pajtasok! Mindnyájunk, de meg a házam becülete is azt kívánja, hogy előkerítsük a fuvolát. S arra kérlek benneteket, hogy a leányok jelenlétében viseljétek magatokat illendően.

Ezen okos beszéd nem tévesztette el hatását; a kedélyek lecsillapultak.

— Igaz — monda némelyek — mihaszna volna abból Marczelnak, ha elrontaná multságunkat?

— S most álljatok sorba! — monda Pointel Czézár — kikutatom mindenkinek a zsebeit! Gondoljátok, hogy én vagyok a vámhivatások, ti meg a csempészek. Ez nem uiság előttük.

— Ki akarsz kutatni bennünket? — ezt engednétek ti gyávák? — kiálta Alfonz.

(Folyt köv.)

Legujabb.**A német császár Budapesten.**

A német császár a kőszegi hadgyakorlatok és az Albrecht fgg. baranyamegyei birtokán tartandó szarvasvadászatok után a királyiyl Budapestre jön és néhány napot itt fog tölteni. A német császár ez alatt az idő alatt a budai várpalotában fog lakni.

Lucaciu ügye a kurián.

Lucaciu Lászlót, a hirhedt laczfalusi pópát, tudvalevőleg mindhárom fórum elítélte nemzeti-ségi izgatás és a kormányval szemben elkövetett nyilvános rágalmozás miatt. Most már csak az a kérdés, hogy ezekért a dolgokért hány hónapi börtönnel lakoljon az oláh „mártir.” — A szatmári törvényszék és a debreczeni kir. tábla összbüntetésképpen 8 havi fogházat mértek rá. Lucaciu sokallotta ezt a büntetést, felebbezést jelentett be. Felebbezett azonban a kir. ügyészség is és mindkét felebbezést e héten fogja tárgyalni a kuria Kelemen Mór bíró előadása mellett.

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése aug. 8-án:**

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 10 p.)

á = derült, c = száraz, s = hőemelkedés.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. J. urnak H.-Szoboszló. Legutóbbi tudósításait köszönjük. Gyors értesítéseket mindenkor szívesen fogunk venni. Üdvözet.

Karacs Sándor Debreczen. A beküldött munkák dolgában szívesen látjuk a délelőtti órákban.

F. L. Szepesmegye. A falu rózsája nincs eléggé kifestve. Nem közölhetjük.

F. F. B. Sajnáljuk, hogy személyesen nem tehetjük meg a látogatást; de azért írásban legközelebb megkeressük. Addig is szívesen vennők, ha kéziratot kaphatnánk.

Idegenek névsora.**Bika szálloda.**

Czifra Kálmán bizt. felügy. Sopron, — Kiss Gyula kő, Fiume, — Back József kő, Bécs, — Maybaum M. kő, Bpest, — Tesényi István bizt. hiv. Szatmár, — Seidler Mór kő, Bpest, — Grosz Adolf kő, Losonc, — Heller Mór kő, Bécs, — Weisz József Sz.-Somlyó, — Elfer J. kő, Bpest, — Hacker J. kő, Bpest, — Braun M. utazó Bécs. —

Angolkirálynő szálloda.

Fried Ignác utazó N.-Várad, — Nágel Sándor ut. Bpest, — Varga József hivatalnok Szarvas, — Saffartné magányzó Bpest, — Lázár J. tisztartó N.-Hátra, — Schwáby Ödön tisztviselő Bpest, — Lóvy Sándor gazdák. Búd Sz Mihály — Vilhelle M. művész Bpest. —

Frohner szálloda.

Brody J. utazó Bpest, — Neunbrun kő, Bpest, — Lemberger kő, Bpest, — Stern N.-Károly, — Podvinecz utazó Bpest. —

Dr. Borbély Imre**fogorvos****DEBRECZENBEN,**

lakását a Ranunkel-féle háztól a Hajdu Gyula-féle házba — (piacz- és csapó-utca sarkán) tette át.

Rendel: d. e. 8—12-ig.
d. u. 2—5-ig.

Férfi Chiffon ingek

a hirneves SCHROLL-féle Chiffonból.

1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyük.

Női Blousok

Kész mosó gyermekruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI
cézgnél.

Haláleset miatt indittatva éreztem magamat, hogy

NŐI DIVATÁRU ÜZLETEMET

saját házamhoz, Kadas-utca

1840. sz. a.

a mai napon áthelyezzem.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, nem mulaszthatom el ezen alkalomból hálás köszönetemet kifejezni az eddig irányomban tanúsított bizalom és pártfogásért és kérem engem továbbra is szíves jóakarattal támogatni, annál is inkább, mivel most az árukkal is olcsóbban szolgálhatok, a meny nyiben a drága házbértől meg vagyok kimélve.

Továbbra is mindent úgy, mint eddig készítek, nevezetesen női és gyermek kalapokat, fejdíszeket és átalakításokat. — menyasszonyi és alkalmi élő csokrokat és koszorukat.

Tisztelettel

Nagy Amália,

divatárusnő.

A vásártéren

Csak néhány napig látható

SCHEER MUZEUMA.

Rendkívüli nagy kiállítás

mechanikai történelmi életnagyságu viaszalakokban a leghiresebb mesterektől.

Eppen most érkezett Angolországból.

UJDONSÁG!

I. Szakasz.

Az oroszán menyasszony.

II. Szakasz.

XIII. Leó pápa az arany trónszéken áldást osztva. (Mechanikai mű Jung műterméből Londonból.)

Judit Holofernes fejével, mechanikai mű. Őt amoret mech. mű, Kaulbach után mintázva Zeiler tanártól.

Rudolf trónörökös, szül. Luxemburgban 1858. aug. 21. násült 1881. május 10. Stefánia főhercegnővel, II Leopold Belga király leányával, meghalt 1889. jan. 31. Mayérlingben, Baden közelében.

Egy mech. műdarab: anyai szeretet.

Egy páduai leány a szégyen oszlopon, a spanyol inquisitióból.

Miss Lola az ezüst golyó lejtőn balanzírozva.

Koch tanár a mellbetegek elleni gyógyszer feltalálója.

Kossuth Lajos a legujabb fölvetel szerint.

Legujabb itt először látható a megboldogult német császár ő felségén III. Frigyesen Brahman tanár által eszközölt gégefő kivágásának operációja (tracheotomia.)

III. Szakasz.

Eredeti történelmi kiállítás bel- és külföldi ragadozó állatok, madarak, tengeri állatok, kagylók, bogatok gyűjteményéből.

IV. Szakasz.

Stereoskopiaterem a legujabb látványokkal, operák, operettek, ballettek, párisi színésznők, táj- és életképekből.

Eredeti nagyságu mechanikus viaszalakokban látható: L Ferencz József ő felsége, Erzsébet magyar királyné ő felsége, Stefánia özv. trónörökösé, I. Vilmos német császár ő felsége, Bismark hg., Lajos bajor király, XIII. Leó pápa, Liszt Ferencz, egy a csatatéren elesett francia tiszt halálklása.

A muzeum reggel 9 órától este 10 óráig van nyitva.

Belépti-dij nappal, valamint este fényes kivilágításnál 15 kr.

Minden látogató emlékül egy értékes ajándékot kap.

Mint hogy ezen tanulságos és tudományos kiállítás a legujabbat és megtekintésre méltót nyújt és ngy utazásom alatt bel- és külföldön a legnagyobb megalégedésben részesültem, reményem, hogy a nagyérdemű közönséget itt is kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség becses látogatását kérve, vagyok

Scheer Károly, muzeum tulajdonos.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK
Debreczenben, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház — Alánlja magát mindentelje

gyors és pontos elkészítésére.

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket

ET-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET
arany, ezüst és színyomatban;

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és alba nélkül, a legújányságból árban eszközöltetés.

A papír gyári árban számíttatik.

HIRDETESEKET a kiadásban napról napra megjelenő „DEBRECZENI HIRLAP”-ban legolcsóbban számítva köztesztek

KUTASI IMRE
könyv- és könyvnyomda tulajdonos.

LONDON

DISZKOLEVEL 1871

a legjutan yosabb árakon felvállaltatnak.

Debreczen, 1893. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

III. év

DE

Előfizetési árak:

Megj

A kamar

(—r.) Ke
titkárai nagy
megvalósítani
Budapesten, s
hogy ezután
dorgyuléseket
tében az ide
össze Miskolc

Ez alkalo
szervezni ez
gyűlés egyik
Vannak aztán
nos érdekü
mint a fegyver
együttvéve ig
közelgő gyűlé
akarjuk ébres
lában foglalok

Mi ugyan
marai titkáro
g a z d a s á g
fejlődjenek.

Hazánk
az ipar és k
teendője van
hogy a mig
anyagi megiz
hazánk csak
a tudományok
sulnak.

DEBRECZ

Tran

— Karczo

Irla: Stefan Bas

Kisenev v
lakott kerületbe
Doba apó korcs
s mi mindent n
őreg bátyó e he
csak itt jöttek o
„klubb”-nak nev

Az emberi
zeln sem tudták
ne itt oszszak m
őket, hogy azt n
De igazuk is vol
az egész vidéken
megszégyenítette
tisztá volt, hogy
szott meg.

Doba apó r
csósága által lett
között pedig aka
„fölfedezők” a k
tek hozsánnát —
gekkel s „manier
szokták) többet
boránál. Ösmert
képességét (no n
denkiről, mennyi
(„Részegség” kif
rnté csak a disz
Tudott ő ezekkel
nekik több bort,